

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 08-06-2020
Enhed: MEDINT
Sagsbeh.: DEPIKR
Sagsnr.: 2006306
Dok. nr.: 1239454

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 4. juni 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 38 (L 191) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 38 (L 191):

”Vil ministeren sende Justitsministeriets notat om ændringsforslagets identitet, som ministeren henviste til under den tekniske gennemgang i Sundheds- og Ældreudvalget den 4. juni 2020?”

Svar:

Justitsministeriet har bistået Sundheds- og Ældreministeriet ved udarbejdelsen af ændringsforslaget om ”118-registeret”. Der er ikke i den forbindelse skrevet et notat om identitet. Justitsministeriet udarbejdede til brug for den tekniske gennemgang torsdag den 4. juni 2020 et beredskab, hvori der indgik en vurdering af identitetkravet, hvilket blev omtalt som et notat på den tekniske gennemgang. Eftersom Justitsministeriet som nævnt har været involveret i udarbejdelsen af ændringsforslaget, har Sundheds- og Ældreministeriet indhentet bidrag til besvarelsen herfra. Justitsministeriet oplyser følgende:

”1. Det ændringsforslag om ”118-registeret”, der er henvist til i spørgsmål nr. 38 og 39 til L 191, blev fremsat den 1. juni 2020, det vil sige efter, at lovforslaget den 28. maj 2020 var blevet førstebehandlet. Der er herefter blevet rejst spørgsmål om, hvorvidt vedtagelse af ændringsforslaget vil være i overensstemmelse med det såkaldte identitetskrav.

Folketingets Lovsekretariat har i den forbindelse i et notat af 3. juni 2020, som er sendt til Sundheds- og Ældreudvalget ved besvarelse af spørgsmål nr. 36 til L 191, foretaget en vurdering af, om identitetskravet er opfyldt. Det fremgår af notatet, at der efter Lovsekretariatets opfattelse er væsentlige betænkeligheder ved, at ændringsforslaget ikke undergives tre behandlinger, men at Lovsekretariatet ikke har fundet belæg for med sikkerhed at mene, at en eventuel vedtagelse heraf klart må anses som stridende mod kravet om tre behandlinger i Folketinget, jf. grundlovens § 41, stk. 2.

2. Om muligheden for at vedtage ændringsforslaget om ”118-registeret” kan Justitsministeriet oplyse følgende:

2.1. Efter grundlovens § 41, stk. 2, kan et lovforslag ikke endeligt vedtages, inden det tre gange har været behandlet i Folketinget. Der er således grænser for, hvor omfattende ændringer der kan foretages i et lovforslag under dets behandling i Folketinget, uden at det vil være i strid med grundloven – identitetskravet.

Bestemmelsen i grundloven opstiller ikke klare grænser for, hvornår identitetskravet er opfyldt, og det beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Udgangspunktet bør dog være, at alle spørgsmål, der gøres til genstand for lovgivning, får en grundig behandling i Folketinget, og at offentligheden bør have mulighed for at påvirke lovgivningsprocessen. Hovedsubstanten i en vedtaget lov skal have været undergivet tre behandlinger i Folketinget.

Fra den nyere statsretlige litteratur kan bl.a. fremhæves, at det fremgår af Peter Germer, Statsforfatningsret, 5. udgave (2012), side 89, at:

”Grundlovens krav om tre behandlinger forudsætter, at der på alle trin i lovgivningsprocessen er tale om samme lovforslag, således at ændringsforslag, der er så vidtgående, at lovforslagets identitet bringes i fare, må afvises. Om et ændringsforslag skal anses som for vidtgående, beror på en konkret vurdering, hvor der må lægges afgørende vægt på, om ændringsforslaget er udtryk for et reelt ønske om en anden udformning af lovforslagets regler eller har til formål at sabotere Folketingets behandling af lovforslaget.”

Endvidere anfører Jens Peter Christensen m.fl., Dansk Statsret, 2. udgave (2016), side 134, bl.a., at der utvivlsomt er mulighed for at stille ganske vidtgående ændringsforslag, men lovforslagets emneområde og overordnede formål skal fastholdes.

2.2. Ifølge Folketingets forretningsordens § 16, stk. 3, skal et ændringsforslag afvises, hvis ændringsforslaget medfører så store ændringer i et lovforslag, at det strider mod grundloven. Mener formanden efter forhandling med Udvalget for Forretningsordenen, at en sådan modstrid foreligger, indstiller formanden til Tinget, at forslaget afvises. Der finder ingen forhandling sted om en sådan afvisning.

Det fremgår af Håndbog i Folketingsarbejdet (2015), side 49-50, at denne procedure dog kun bliver anvendt, hvis det er ganske klart, at identitetskravet ikke er opfyldt. Udvalget for Forretningsordenen har besluttet, at hvis der i andre tilfælde bliver rejst tvivl om, hvorvidt et ændringsforslag opfylder identitetskravet, skal det i første omgang overlades til det udvalg, som behandler lovforslaget, at afgøre, hvad der videre skal ske, eventuelt på baggrund af et notat fra administrationen i Folketinget. I medfør af Folketingets forretningsordens § 23 har et medlem af Folketinget dog altid mulighed for at anmode om, at et ændringsforslag bliver afvist.

2.3. Forslag nr. L 191 til lov om ændring af sundhedsloven (Frivillige indkvarteringsfaciliteter) er et led i udmøntningen af ”Aftale om en plan for genåbning af Danmark”, som regeringen og Folketingets partier indgik den 8. maj 2020.

Det fremgår således af aftalen, at partierne noterer sig, at genåbningen hviler på fem elementer, herunder en offensiv teststrategi med testning både i et sundhedsspor og et samfundsspor, smitteopsporing og isolation af smittede.

Med lovforslagets § 1, nr. 1, indføres der en ny § 210 a i sundhedsloven. Efter det foreslåede § 210 a, stk. 1, har regionsrådet og kommunalbestyrelsen efter regler fastsat i medfør af stk. 2 ansvaret for at stille faciliteter til rådighed til indkvartering af borgere, der af hensyn til egen eller andres sundhed frivilligt vil lade sig indkvartere, og som af regionsrådet eller kommunalbestyrelsen visiteres til en sådan facilitet. Ifølge det foreslåede § 210 a, stk. 2, træffer sundheds- og ældreministeren beslutning om aktivering af ansvaret nævnt i stk. 1 og fastsætter i den forbindelse nærmere regler om regionsrådets og kommunalbestyrelsens ansvar.

Formålet med den foreslåede § 210 a er bl.a. at indføre mulighed for, at borgere, der er smittet med COVID-19, og som af forskellige årsager risikerer at udsætte deres omgivelser, herunder nære pårørende, for sundhedsmæssige risici ved fortsat at opholde sig hjemme, kan lade sig isolere frivilligt på en facilitet, som kommunen stiller til rådighed. Det gælder bl.a. borgere, som på grund af de fysiske rammer i hjemmet vil have vanskeligt ved at gennemføre Sundhedsstyrelsens råd om velfungerende selvisolation. Der henvises til pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.4. Med ændringsforslaget foreslås det at indføre adgang for Styrelsen for Patientsikkerhed til telefonnumre i "118-registeret" ved i § 31, stk. 6, i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester at tilføje styrelsen blandt de myndigheder, der har adgang til registeret.

Formålet med ændringsforslaget er ifølge bemærkningerne at gøre det muligt for Styrelsen for Patientsikkerhed at ringe til personer, der er smittet med COVID-19, for at tilbyde hjælp og vejledning til smitteforebyggende tiltag såsom frivillig selvisolation og til at opspore personer, de har haft tæt kontakt med.

Der er i ændringsforslagets bemærkninger i den forbindelse henvist til "Aftale om en plan for genåbning af Danmark".

2.5. Efter Justitsministeriets opfattelse opfylder ændringsforslaget kravet om identitet, og forslaget ville derfor efter ministeriets vurdering kunne vedtages, uden at dette ville være i strid med grundlovens § 41, stk. 2.

Justitsministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at lovforslaget og ændringsforslaget har samme formål og vedrører samme emne, nemlig at forhindre spredning af smitte med COVID-19 gennem smitteopsporing og isolation af smittede. Ministeriet lægger endvidere vægt på, at begge forslag vedrører og udmønter det første af de fem elementer, der indgår som forudsætninger for genåbningen i den politiske aftale.

Herudover lægger Justitsministeriet vægt på, at ændringsforslaget bl.a. har til formål at gøre det muligt for Styrelsen for Patientsikkerhed at oplyse personer, der er smittet med COVID-19, om muligheden for at benytte de frivillige isolationsfaciliteter, der foreslås med lovforslaget. Isolationsfaciliteterne kan også blive relevante for den smittedes nære kontakter, der kontaktes af styrelsen ved hjælp af adgangen til "118-registeret". Der er på den baggrund også indholdsmæssig sammenhæng mellem lovforslaget og ændringsforslaget, ligesom forslagene i væsentligt omfang berører de samme personer.

Endelig kan det efter Justitsministeriets opfattelse ikke tillægges nogen særlig betydning, at Styrelsen for Patientsikkerheds adgang til "118-registeret" med ændringsforslaget foreslås etableret ved ændring af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og ikke sundhedsloven, som lovforslaget vedrører. Adgangen kunne således også være blevet etableret ved en ændring af sundhedsloven. I en sådan situation, hvor der kan vælges den ene eller den anden lovtekniske fremgangsmåde, kan det ikke tillægges nogen særlig betydning ved vurderingen af identitetsspørgsmålet, om der sker ændring i en anden hovedlov end den, lovforslaget angår. Vurderingen i forhold til identitetskravet, der følger af grundlovens § 41, stk. 2, må som nævnt bero på en konkret, vurdering af, om hovedsubstansen i den vedtagne lov har været undergivet tre behandlinger i Folketinget."

Det bemærkes, at ændringsforslaget som bekendt er trukket tilbage. Jeg vil snarest orientere Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg om, hvordan regeringen konkret vil arbejde for at sikre en effektiv kontaktopsporing bedst muligt.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Ida Krems